

ברגע בו הבקיעו תלוצי מכבי יפו את שער הכוח בשלישית, במשחק המבחן שנערך השבת, ניתק כולל בוקסר משטרתי את הרצועה שהיכרה אותו ליד השוטר, פרץ למגרש והסתער בחמת זעם לעבר הכדור. אין ספק כי אותו דקות רצו כל שחקני ואוהדי הכוח לעשות בדיוק כמוהו. כי הכדור קבע כמעט סופית את גורלה של קבוצת הכוח. הם התכוננו במשך חודשים למשחק המבחן שיתן להם את הסיכוי לעלות לליגה הלאומית. אימונים נמרצים ואגירת כוחות היו מנת חלקם בשבועות האחרונים. לפני המשחק הגורלי הזהיר ראש הקבוצה את שחקניו: "מי שמפחד, שלא ישחק". השחקנים לא פחדו, אולם הם היו נרגשים ומרוסני עצבים לנוכח התקווה אליה ציפו משך שנים. כשעלו למגרש, שוב לא היה זכר למשחקם הקלאסי היפה. לא היה זה משחק כדורגל, אלא משחק עצבים. ובקרב העצבים, נחלה הכוח שולון חרוץ, ניצחה קבוצת מכבי יפו אשר למרות ששיחקה בעשרה שחקנים, היתה טובה יותר מיריבתה. שוב דמתה הכוח לאדם הצמא. המגיע אל ברז המים ואינו יכול לשחות ממנו. השנה, היתה הסכנה כי הצמא יגוע בצמאוגו אם לא ישחקו שחקני הכוח במשחק המבחן השני כדורגל אמיתי, ללא עצבים, יהיה זה הסיום לטרגדיה הכדורגלית של הקבוצה.

מאמנים

עזרה רפואית

לפני מחצית השנה נדמה היה כי הנה נמצאה סוף סוף תרופת הפלאים לספורט הישראלי החולה. כמעט בעת ובעונה אחת קיבלו שני ענפי הספורט הפופולריים במדינה, הכדורגל והכדורסל, רופאים זרים בעלי שיעור קומה עולמי. היו אלה ג'ק גיבונס, מאמן הכדורגל האנגלי הצנום והגבוה, ואולי מר ריפלי הממושקף והצולע, הנמנה בין טובי מאמני הכדורסל בארצות הברית. השבוע, 20 יום לפני נסיעת נבחרת הכדורגל הישראלית לברית המועצות, 90 יום לפני פתיחת האולימפיאדה במלבורן, התברר כי גם רופאים זרים לא יוכלו להתגבר על הנגע העיקרי של הספורט הישראלי: השלר טה המוחלט של העסקנים המפלגתיים בכל ענפיו.

תעסקוקה למאמן. ג'ק גיבונס מקבל משכורת של 12 אלף ל"י לשנה, סכום שאפשר להחזיק בו שש קבוצות כדורגל. תמורת משכורת אגדתית זאת, הועסק ג'ק בונס באימון נבחרת ישראל לכדורגל, עיר סוק המסתכם בשתי שעות עבודה לשבוע. תה שאר הזמן בילה בשתיית תה במשרדי ההתאחדות, או בכתיבת רשימות לעתונות הספורט.

לא היה זה משום שג'ק גיבונס לא רצה לעבוד, פשוט, לא רצו לתת לו לעבוד. האגף דות המשיכו להעסיק את מאמניהם, וההתאחדות לא מצאה לנכון להעסיקו באימונים אחרים.

לפני תקופה קצרה, נמצאו כאלה שקבעו כי אפילו שתי שעות עבודה בשבוע, הן יותר מדי. הם הציעו שגיבונס יקח את 12 אלף הליי המגיעות לו לפי החוזה, יחזור לארצו.

המענין היה שכל ההצעות באו מצד עסקני מכבי. היתה להם סיבה לכעוס על המאמן הזר, שלא המצא ביחסי הכוחות. מייעט להכליל את שחקני מכבי בנבחרת. להם היה כדאי לותר על הסכום שהושקע בו ובלבד שאימון הנבחרת ימסר לידיו של ג'ק גיבונס, הליי, מאמן מכבי תל אביב הוותיק.

בהצבעה הגורלית, נשארו אנשי מכבי תל אביב במיעוט. גיבונס נשא. נבחרה ועדה מיוחדת שמפקחיה יהיה להעסיק את המאמן הזר. מאז עברו שלושה שבועות, אולם טרם הגישה הועדה כל הצעה.

עיתון צורב. גורלו של אולמר ריפלי לא היה טוב יותר. הוא אמנם קיבל משכורת קצת קטנה מזו של גיבונס ועבד מעט יותר ממנו, אולם רק עד לרגע בו החליט את מי יש להכליל בנבחרת הכדורסל.

ההרכב לא מצא חן בעיני חלק מעסקני הכדורסל. הם החלו לסעון שרק תחת אימון מאמנים ישראליים, תוכה הנבחרת בהישגים, העלו את הדרישה להחזיר את ריפלי לארצו. שוב היו אלה עסקני מכבי שהתנגדו למאמן. למרות התנגדותם החליטה ההתאחדות כי ספורט לאשר את ריפלי כמאמן הנבחרת. עלבון זה לא יכלו העסקנים לשאת. הם הת' סטרו מכל תפקידיהם בהתאחדות.

קנינתו המזעזעת של יצחק זכותא, איש הכוח תל-אביב למה שברת את רגלי ?

יצחק זכותא (במרכז) 1946

הרגל עשויה העצם ואת עצם השוק עצמה. זכותא נלקח מיד לבית-חולים.

התאונה שיבשה את כל תכניתיו. נשואיו נדחו, הרופאים קבעו שרק אחרי חדשים רבים יצליח לשחק שוב. האבידה הגדולה ביותר היתה לקבוצה. כי יצחק זכותא היה יותר מאשר שחקן או ראש קבוצה. הוא היה מוח הקבוצה ומצפונה.

חבריו סיפרו עליו בהערצה מקרה אור פייני. באחד המשחקים הבקיע אחד מ-שחקני הכוח את שער היריב, עשה בידו תנועה גסה לעבר השוער הנכלם. זכותא מיהר לעברו, סטר לו על לחיו באמרו: את המשפט שנשאר חרוט בלב חבריו: "הכוח לוחם באכזריות ומנצח באכזריות!" הנסטר ביקש לאחר מכן את סליחת זכותא.

בעיטה בפחים

בגיד שש עזה זכותא עם הוריו מתורכיה, התגורר בשכונת שפירא בתל-אביב. שם סיים בקושי בית-ספר עממי, נכנס למעגל החיים לעזור לפרנסת אביו החנוני. הוא עבד במקצועות שר

קבוצת הכפיר * 1942

גים. החל בליטוש יהלומים וכלה בדפוס, חלם תמיד על עבודה נקיה ושקטה. "כפרבר תל-אביבי, התחיל ככל כדור-רגלן אחר את קריירת הכדורגל שלו ב-בעיטות בקופסאות פח ובכדורי טניס. מאוחר יותר הצטרף לקבוצת הכפיר, קבוצת נוער של הפועל תל-אביב.

בהיותו בן 15, הוצע לו לעבור לקבוצת צה הראשונה של הפועל, אולם הוא סירב, משום שרצה להישאר עם בני שכונתו.

במלחמת השחרור גויס ליחידה קרבית בגבעתי, הועבר לאחר מכן ליחידה הלוחמת על מגרשי הכדורגל. עם השחרור הצטרף הפועל תל-אביב, עד שנקרע הצריר ברגלו הימנית והוא הפסיק כל פעילות ספורטאית למשך שנה. כשחזר לכושר, הצטרף לקבוצת הכוח ובה הוא משחק זה חמש שנים, בעיקר כבלם וממלא את תפקיד ראש הקבוצה.

שאלתו של תליין

שחקני הכוח קוראים לו "לנץ". איש מהם כמעט אינו זוכר איך נולד כינוי זה. רק אחרי ציליה ב-כדורגל, נזכר זכותא כי פעם עבד ב-מוסד קובלנץ. החברה החליטה כי השם ארוך מדי, קיצרו אותו ללנץ.

כיום עובד לנץ כפקיד בבנק האירופי קאז, עוסק בשעותיו הפנויות בקריאת ספרות יפה, המפארת את ספרותו ובש-מיעת מוסיקה קלאסית, חובבות בלתי רגילה למדי לגבי כדורגלן.

אחד עשר שחקני קבוצת הכוח תל-אביב, שנאבקו השבת במשחק המבחן עם מכבי יפו על הזכות לשחק בליגה הלאומית, היו לבושים בתלבושת כחולה-צהובה. על גב חולצותיהם בלטו ספרות גדולות, מאחת עד שתיים עשרה. היתה חסרה רק הספרה חמש.

שחקן מספר חמש ישב בצד מגרש הדשא היפואי, מוקף קהל משולהב ש-הרע למפלת קבוצתו. הוא ראה כיצד חבריו, נרגשים ועצבניים, מחמיצים הו-דמוניות ונופלים ברוחם, לאחר ששערים הובקע שלוש פעמים.

אך יצחק זכותא, השחקן הטוב ביותר של הכוח תל-אביב, לא יכול היה להושיע לחבריו. הוא רצה לא פעם לקום ולהצ-טרף לקבוצתו, לעזור לה במשחק שקול ובוטח. אולם הוא לא היה מסוגל ל-עשות זאת. רגלו השמאלית היתה נתונה כולה בגבס.

הוא נפצע לפני חדשים. היה זה ביום המשחק נגד קבוצת הפועל רעננה, על מגרש הכדורגל בשכונת התקווה. אותה שעה היו ליצחק זכותא עניינים

נוסף לכך הוא אהב לחבר חרוזים ל-שעת הצורך. בעת שירותו הצבאי ב-גבעתי הקים בגדוד להקת בידור קטנה. הוא היה מתאים חרוזים למנגינות ידו-עות ובאמצעות זמרים ונגנים היה מ-חל להעלות את מוראל החברה. גם כ-יום הוא מחבר פיליטונים וחרוזים לכל מיני מסיבות.

באחד הביקורים האחרונים בו ביקרו מנהלי הבנק האירופי-קאז בבית פקידים ה-פצוע, שוחחו על עניני ספרות והזכירו את העובדה כי מרגרט מיטשל חיברה את ספרה חלף עם הרוח בהיותה חולה. מ-שהו העיר בבדיחות כי ראוי עשה שגם זכותא יחבר משהו. הוא לקח זאת בר-צינות, הוציא מתחת עטו שיר מזעזע ו-כואב על פציעתו. הוא קרא לו בעיטה לא בעיטה, או שיר הבלם הפצוע:

בוקר של שביעי בדרכי המגרשה
רות אביבית גדלות בי נסכה
רון ועלילות מקרבי פרצה
בכס אלימות ביום זה נמשכה.

במגרש המולה ורעש, ידידים ומכרים
חובבי כדורגל וסתם בטלנים
קוראזים הכוח ? — הקטר ! — צועקים
כאן במגרש כולם מתפרקים

המשחק החל ועליותיו לא נפסקה
והנה שוד ושבר — מכה בי ניתכה
אליבא דאמת הייתי כמרקחה
למה פתאום ינהגו בי ככה ?

הבריות לחשו יקבעו : לא הגון
פופוב הרעני עשני מסכן
כיצד זה היכה בעלם רך וכן
אשר בתום שבועיים עמד להתחתן

במועצת משפחתי החלטה נחושה
בתום הסיבוב ישא הבלם אשה
והנה פופוב, עמית, ללא שמץ בושה
הרסת במחיידי ההחלטה הקדושה

במקום לחופה שלחני קולגה
למקום כינוסם של קורבנות פגע
מול מחלקת היולדות, זו מחלקת הטבע
על שולחן מנתחים רם, הרהרתי לרגע

לו פופוב ידידי בתבונה נהגת
ובטרם בבלם נוסף שוב פגעת
שאל ברוך ובנועם בקש מענה
באם "ענינים" לו חכה — אל תכה

מבעד לנרקוזת בטרם אישן
שאלני המנתח — שאלתו של תליין
מה תרצה, מה תחפון, אמור ויוחן
מלמלתי בלחש ל"קצב הקטן":
סדר, בבקשה, שידחו המכחן !

* ראשון מימין בשורה היושבת יצחק זכותא. ראשון משמאל בשורה הכורעת חולי לוי מבית-ר תל-אביב.